

Ігор ДУДКА
(м. Полтава)

Письменник, медійник. Народився 10 вересня 1980 р. в м. Лубни Полтавської області. Закінчив філологічний факультет Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Працював журналістом, перебував на роботі в органах місцевого самоврядування й на державній службі. Нині працює у сфері масових комунікацій.

ДЕСЯТЬ ХВИЛИН

1

У ті далекі часи наші батьки місяцями пропадали у відрядженнях. Мене залишали на старшу сестру.

Ще п'ятирічною Юлька витирала носи всім дітям нашого будинку, що мали нещастя народитися пізніше за неї. Діти швидко виростали, тому з невитрачених покладів її гарячої любови я мусив користати сам-один.

Я належав їй тілом і душею. Іншого виходу в мене просто не було.

Мене годували чотири рази на день, зачісували, мили вуха й стежили за кожним моїм кроком.

2

Міцні лещата Юльчиної любови не послабли й тоді, коли вона почала зустрічатися з хлопцями.

Природа вділила Юльці неміряних щедрот. Їх не міг приховати жоден одяг. Подруги танули від безсилих заздросців.

Бідна Зойка з другого під'їзду марно виглядала своєї долі. Не допливаючи до її спраглого лона, хлопці лишалися на острові нашої Цирцеї.

3

Пам'ять мені вже зраджує, і перелічити всіх я не беруся.

Від Льоні Кравця мені на спомин лишилися нунчаки. А ще самопальний, але досить пристойний плакат із Брюсом Лі.

Від Кості Прохоренка – ніж із вигадливою прозорою колодочкою. Усередину було хитро вкладено голу, як сама правда, жінку, а коли перевернути – то захопленим юним очам відкривалася ще одна.

Від Борі Солтиса мені, на жаль, не дісталось нічого. Борю Солтиса дуже вчасно взяла під свою дбайливу опіку наша тоді ще могутня пенітенціарна система.

Простота, сила й любов до дітей – ось і все, що вимагала від хлопців Юлька. Як єдина в домі дитина я задоволено приймав подарунки. І здавалося, так триватиме вічно.

4

Переможцем у складній внутрішньовидовій боротьбі за велике серце сестрички став Жека Болт. Етимологія його прізвиська залишала широкий простір для фантазії.

Жека приїжджав на мотоциклі, якого любив майже так, як Юльку. Він картинно знімав шолом у барвах американського прапора. Його довге немите волосся віялося на вітрі.

Жека чекав Юльку, тримаючи сірника в мужньо окреслених губах. Із сусіднього під'їзду ніби випадково виходила Зойка. Жека вперто не помічав її скромних приваб – син прерій брав од життя лише найкраще.

Сестра цілувала Жеку.

– Ну держись, мала! Крепко держись!

І Юлька трималася.

5

Вони летіли об'їзною дорогою, шкіряна куртка Жеки напиналася горбом, Юлька тримала його в міцних обіймах.

Вітер бив ув обличчя, кропив дрібним дощем.

Юлька верталася з відчуженою гілкою бузку, ставила її до вази, і грона в'яли, розпускаючи важкий сопух.

6

Мене Жека впритул не помічав.

– Привіт, мелкий! – та й по всьому.

Він був певен свого місця біля Юльки й не потребував посередників.

Мене дивувало, наскільки Юлька не бачила його справжнього ставлення до дітей. Себто до мене – її любого, єдиного, найдорожчого в світі братика!

– Ми з Женею скоро будемо! Дивись, щоб поїв! Я там тобі картоплю закутала!

Що ж, спасибі й на тім, думав я, сидючи над кастролею. Картопля парувала, наче Везувій. Пристрасті текли гарячою лавою.

Та, власне, що ми знаємо про любов?

7

Я чистив зброю, а Зойка вигукувала:

– Казала! Протасенчиха! Він! На Завадщині! Кинув! Одну! З дитиною! Торгує! На базарі! Ліфчиками!

Юлька легковажно відмахнулася:

– Ой, Зой, знаю я твою Протасенчиху. Вона за Женею бігала, а він такий – та вона ж прастігутка, нащо мені шалава. Ну й тепер брехні пускає!

– Та я тобі кажу!

Юлька – батьків характер! – відрізала:

– Ти, Зой, мене пробач. Ти на Женю сама око поклала.

– Я? Та нащо він мені? Забирай свого Женю й пропадїть пропадом!

Плаття Зойки метнулося навколо її худих стегон. Зойка образилася.

Мені свиснули, і я подався грати у війну.

8

За всіх своїх недоліків Жека мав одну перевагу. Моя збірка жертвоприношень утрачала бажану повноту без невеликого, у палець, брелока-ліхтарика. Жека чіпляв його до кишені джинсів.

Я забув сказати, що куртка Жеки була густо засіяна заклепками й ланцюжками. Металевий ліхтарик «Made in China» становив із ними нероз'єднаний ансамбль. Сонце в розпуці заламувало свої промені, відбиваючись від сліпучо-осяйної поверхні цього бляшаного короля.

Однак на всі мої натяки Жека не вівся. А воювати без ліхтарика ніяк не випадало!

Нарешті покрови інакомовлень безжально оголили приховану суть. Жека викрутив ганчірку, якою натирав свого сяючого «Гарлея», і повільно, підсміюючись, виважив мені пів руки:

– А цього не хочеш? І ще – не Жека, а Євгеній. С уваженням

до старших треба, мелкий. А то й получить можна. Хоч? Так ти тільки скажи, я враз організую.

9

Уперше в житті я зустрів таку викличну байдужість, яка переходила в зневагу. Жека любив свого мотоцикла більше за мене.

– Чого повісив носа? – весело питала Юлька.

Удаватися до скарг я не вважав за потрібне. Щасливі глухі до плачів знедолених. Я вже мав нагоду в цьому переконатися.

– Ох і везе ж тобі, Юлько, – наприклад, скаржилася Зойка після примирення.

А сестра її, наприклад, утішала:

– Ну, Зой, усе в тебе буде. Я тобі кажу. Ти свого знайдеш! Точно-точно!

Але Зойка була невтішна, як і я. Нас було двоє, мов у лобі очей, аж доки не з'явився третій.

10

Діма Глушич працював у банку.

Дивуючи тубільців сніжно-білими сорочками, дрібні службовці щоранку слухняно тюпали до першого поверху сусідньої п'ятиповерхівки. Діма їхав на зеленій «Таврії».

Одного серпневого ранку його понурі думки порушило гурчання мотоцикла. На мотоциклі сиділо двоє. Бугая Діма бридливо проігнорував, але ту, що цвіла позаду...

Незнайомка подарувала йому байдужий погляд.

Діма втрапив у Юльчині тенета раз і назавжди. Її образ поставав перед ним у розвійному серпанку марень, затираючи хитку межу між днем і ніччю.

11

Почуття вимагають вислову. Ідеї повинні втілюватися в матерію.

Так ось, крім Юльки, нас єднали із Жекою млинці. Пухкі, повітряні, скупані в золотавім жарі.

Їх так любив Жека! Їх так любив я! Юлька годувала Жеку з рук. Я обходився власними скромними силами.

Але того разу, про який мова, я бігав зі своєю компанією біля річки. Сестрі довелося йти за сметаною самій. На пів шляху в гастроном і відбулася фатальна зустріч.

– Дівушка! Я віжу вас вперше, но кажется, что знаю целую вечность!

Важко сказати, яких зусиль Дімі коштувало відшукати в своєму занедбаному арсеналі чеснот поняття «сміливість». Але він заговорив з Юлькою, і вона, потверджуючи Сократову мудрість, його побачила.

12

Побачене її не те щоб аж так вразило. Юлька спочатку підсміювалася:

– Ще один! Ну-ну! Смішний... Не, ну смішний же!

Але після кількох, звичайно ж, цілком випадкових зустрічей почала замислюватись.

(Їй личила задума, високо начесане волосся й помада відтінку гіркого шоколаду. Принаймні вона звала цю дику барву саме так, а як насправді, я не знаю й до сьогодні).

Щодня – щодня – щодня сестра отримувала від Діми свою порцію захоплених і пласких, як Зойка, компліментів. Але їх говорено так задушевно, з такою проникливістю в найпотаємніші жіночі глибини, що ті переростали свою вбогу словесну оболонку й ставали еманациєю Вічного Океану Любови.

Його хвилі набігали й набігали, і не було тому безперервному набіганню жодного спину.

13

Спробуй тут не задуматися! Воно ж як – повелася раз, і вже все!

Жека наказував, і їй це подобалося. Діма прохав, і Юлька не відмовляла собі в приємності відчувати власну недосяжність.

Жека сприймав її як даність. Діма – як дарунок долі.

Лексикон Жеки не відзначався показною розкішшю. Діма говорив м'яко, ніжно, уникаючи виразних вуличних засобів.

Жека днями ганяв на мотоциклі. Діма сидів у своєму банку й видавав кредити, мірою скромних сил сприяючи зростанню національної економіки.

Що далі?

Саме це підступне питання раптом постало перед сестрою, як постає воно перед кожною жінкою, що подолала певний шлях обік якого-небудь Жеки.

Що далі?

14

Сумнів спиняє рух.

Ні, людина не починає задкувати, але й не іде вперед. Людина стоїть на місці, навіть коли їде на мотициклі.

– Мала, тебе щось не встраює?

Юльку все ніби влаштовувало. І чогось не вистачало.

Чого? Хто знає, хто знає!

Жека подарував Юльці килимок для танців. Діму підвищили до начальника відділу. Сестра хотіла заміж.

Прохолодними ранками, готуючи мені сніданок, Юлька думала про долю, випадок і дітей. Долю вона завжди обирала сама. Випадковість у її простому світі не мала жодних прав. Діти в ньому були закономірністю.

15

А Діма щоп'ять хвилин визирав у вікно. Для цього він навіть не переїхав за стіл шефа в протилежний куток.

Кожні пів години Діма вибігав курити, пантруючи сестру. Але Юлька чомусь почала посилати до гастроному винятково мене.

На сьомий день він кинув цигарку повз урну, хотів підняти, але підійшов до мене.

– Ростік, – ласкаво почав Діма, – піди до Юлі.

– Навіщо? – спитав я.

Діма замислився. Зморшки вкрили його вузьке чоло.

– Ну, – сказав Діма, – ти хіба не розумієш?

Я розумів, але з цікавістю чекав пояснень.

– Ех! – вичавив Діма зі своїх не пізнаних розумом глибин.

Голос його увіч підводив, і він мусив прокашлятися. Діма дістав пачку «Кемела». Його тонкі пальці тремтіли.

Він мені подобався, цей Діма. Зустрічі з ним завжди залишали солодкі спомини в шлунку. Діма, на відміну від Жеки, розумів мою важливість.

Але йому не вистачало рішучості. Конче не вистачало!

Жінки, як я встиг помітити, надають перевагу рішучим чоловікам. А Юлька була ого якою жінкою!

16

Від мого пильного погляду не приховалося: до серця Жеки таки вповзла гадючка підозри. Юлька не давала своєю винятковою доброчесністю підстав, але...

Між ними все частіше спалахували сліпучі іскри напруги.
Одного разу Жека мене штовхнув. Ніби ненароком, але тільки ніби.

І Юлька не стрималася.

– Що він тобі зробив? Я давно бачу, як ти Ростика не любиш! Хоч би шоколадку приніс коли! Ти й до наших дітей так будеш?

Жека метнув на мене лютий погляд:

– Ну що ти, мала...

Зойка з надією розпитувала сестру про те, про се. Діма страждав і чекав. Чого чекати, коли треба діяти?

– Ти б ворухився, якраз пора! – підбивав його я. Діма відмовчався.

Напруга зростала крещендо.

Щось мало статися. Я це знав напевне. Я навіть знав, що саме.

– Будь готовий, – попередив я Діму. – Я все беру у свої руки.

17

– Гей ти, малий засранцю! – гукнув Жека.

На багажнику мотоцикла лежав букет, старанно прикритий від пилуogi. Жека обережно розмотав пакунок. Двадцять одна біла троянда в його важких лапах мала вигляд особливо тендітний.

Жека робив хід конем. Він таки вмів ризикувати, переконувати й брати.

– Юля дома?

– Нема ще.

Юльчина пошта вже зачинилася. Але поки дійдеш, минуло хвилин десять.

Діміне відділення ось-ось мало зачинитися. Він ще сидів за столом і тривожно дивився на вулицю. Я не мав у цьому сумніву, бо бачив його напружену постать крізь шибку.

Жека з підозрою глянув на мене. Він вагався. Він цього не очікував.

– Передаси – завтра йдем із заявою, ну, щоб готова була, – врешті наказав мені Жека.

– Якою заявою?

Жека завів мотоцикла й сплюнув через плече:

– Не твоє собаче діло. Передай. Врем'я нема, понятно? Мені ще на Завадщину треба мотнутися.

І тоді я щосили вдарив його красеня мотоцикла ногою. Жека ледь не впав, але отетерів від мого нахабства:

– Шо-о-о? Ах ти ж...

18

Він помилився – у нас ще був час.

Цілих десять хвилин.

Можливо, навіть трохи більше.

19

– О Боже! – злякано вигукнула Юлька.

Але це був тільки я. Ну, на пару із Зойкою, але хто така, зрештою, Зойка!

– Що з тобою? Кажі! Що з тобою? Хто? Зой, що з ним?

Я витер кров з підборіддя. Губа розпухла й страшенно боліла. То був усе-таки непоганий удар.

Я лежав на худих колінах Зойки. Вона промивала мені розбиту губу.

– Та що? Дивлюся, Женя проїхав, з цвітами ось цими. До тебе, значить. Потом назад, ну, туди, на Завадщину. Мабуть, до... Ой, звиняй! А потом бачу, Діма малого на руках несе! Побитого, в пилюці... Я як злякалася... Ой, Юль, які цвіти красиві! Ну завелися, ну нічого ж страшного...

– Господи! Що ти мелеш! А якщо... сотрясеніє мозга? Ростіку! Ти як? Ти мене чуєш? Бачиш? Ростіку!

За спиною Юльки непомітно виросла тінь.

– У мене машина, – сказала тінь хрипким голосом.

20

Ми їхали додому з лікарні потемки.

– Спасибі тобі, Дімочка! Спасибі! Я чуть не вмерла! Боже, як же я за нього злякалася! Дурачок ти... Дурачок...

– Та ну, Юль. Дитина ж... Ну успокойся, успокойся. Все ж харашо...

Навіть зараз кажу – мені немає чим собі докорити.

21

Юлька побачила Жеку з вікна першою. Жека зняв шолом і продавав зуби. Поява Юльки його наснажила й насторожила.

Сестра вломила штахетину з паркану й, не зронивши жодного слова, пішла на нього. На Жеку ніхто й ніколи не нападав з такою своєрідною зброєю.

– Юль, що таке? Юль! Не, скажи! Ну чого ти? Давай поговорім!

Груди Юльки здіймалися в пориві священного гніву. Повірте, там було чому здійматись! Ніколи – навіть на весіллі – я не бачив свою сестру такою красивою.

Лють прикрашає жінок і робить чоловіків смішними. Втім, як і страх.

Жека стояв на місці, але за чотири кроки витримка його зрадила. Він кинувся геть. Жека біг вулицею, не збагнувши, що міг сісти на мотоцикла. Юлька спинилася й метнула штахетину.

– Ще раз побачу – ноги поламаю! Слабак!

Юлька розвернулася й рушила до будинку.

З її очей текли сльози. Я побрів за штахетиною, що самотньо лежала серед дороги.

22

Якщо дотепер страждав лише Діма, то нині настала черга Юльки.

Вона кріпилася, але інколи з її темної спальні я чув глухі схлипування.

Юлька страждала від того, що Жека Болт більше ніколи – ніколи! – не стискатиме її в своїх дужих лапах. На них вічним прокляттям горіла кров меншого брата.

Брат повертався зі школи, сумно їв, без загаду мив за собою тарілку й сідав за уроки. Принаймні зовні воно мало такий вигляд, а як було насправді – кому яке діло!

23

Букет Діми складався з трьох блаженських нарцисів. Діма не знав, як Юлька їх не любить. Він, схоже, взагалі нічого не знав. Блаженні невідущі!

Юлька зітхнула. У тому зітханні вона сховала щось таке, чого не можна передати словами. Та й навіщо?

Вони дивилися одне на одного. Діма – напружено, Юлька – вже з ледь угадуваною полегкістю. Я дивився на них, думаючи про сплачену за ці погляди ціну. Клята губа ще боліла. Завтра я мав іти до школи. Передчуття загальної цікавості до бойової рани вже опановувало мною.

Може, саме в такі-от миті диявол і бере наші кволі душі в довічну обладу пихи?

24

Жека завбачливо зупинив мотоцикла ще на закруті вулиці. Зойка зістрибнула на грішну землю.

– До завтра!

– До завтра, мала, – сказав Жека.

Вони поцілувалися. Жека провів мужньою рукою по гострих крутосхилах Зойчиного заду.

– Ну-у-у, ди-и-ивляться ж, – млосно прошепотіла вона.

– Та хай дивляться. Ця самашедша... Хай викусить...

Він натягнув свого американського шолома. Зойка попливла до будинку.

Я побачив, що таке щастя, а Зойка побачила мене.

– Болить? – спитала вона. – Бі-і-ідний!

– До свайби заживе, – сказав я, відчуваючи, що в мені повільно народжується пророк.

25

Чи варто описувати весілля Юльки й Діми?

Весілля як весілля. Вони досі згадують його мало не з побожністю, але я списую це на вікову сентиментальність.

За двадцять шість років усе здається казкою. Дарунком долі. Щасливою випадковістю.

Мені ж нині дивно думати, що я в свої дванадцять, як дорослий, вимагав у Діми:

– Будь готовий! Я все беру в свої руки!

Справді – важко робити те, чого ніколи не робив.

26

Незважаючи на сумнівну поведінку Зойки, сестра великодушно взяла її за дружку. Вони пили, танцювали й обіймалися.

Діма їв фаршировані яйця, зсунувши обридлу краватку набік. Він нагадував банківського службовця за перекусом. Власне, він ним і був.

– І коли ви ідете? – спитала Юлька.

– Післязавтра, – щасливо й провинно сповістила Зойка.

Вони обнялися ще міцніше й заплакали. Чорні струмки текли по їхніх гарячих щоках.

– А тепер дами пригласають кавалерів!
Так, подумав я. Так воно і є. Майже завжди так. Майже завжди.

27

Ми вийшли на балкон.

– Ху-у-ух, – полегшено зітхнув Діма.

Тиха осіння ніч лежала на дахах. Над дверима банку блимала сигналізація.

– На, – сказав Діма й витягнув з кишені піджака якусь річ. Він провів по металевій поверхні пальцем, і мене засліпило вузьке жовте сяйво. Ліхтарик був майже такий, як у Жеки. Навіть кращий.

– Заслужив. От не думав, що ти такий смелий.

– Та ти б телився довше, то вона б за ним у ЗАГС побігла!

Діма засміявся.

– Чого ти?

– А харашо, що в нього не було врем'я. А то б він тобі голову назад звернув!

Я уявив. Так, я уник страшної небезпеки.

Доля чи випадок? Хто знає, хто знає!

– Рискував, да, – потвердив я. – Ну й що? Я ж за сестру! Люблю її, заразу. Ти мені дивися, шутки шутками, а руку на неї піднімеш, я тобі ночью горло перегризу!

Я мимоволі подивився на його маленький кулак із тонкими пальцями. Він теж.

– Не, – сказав Діма. – Ти ж знаєш, я зовсім не вмію битись. І якби ти не впросив, я б тебе ніколи...

Я торкнув свою губу. Не знаю навіть чому. Мабуть, за звичкою.

– Да-а-а, – задумливо промовив я. – Це просто щастя, що в нього не було на мене врем'я.

28

Я довго беріг ліхтарика, потім віддав дітям Юльки й Діми.

Куди його поділи ці малі чортенята, я не маю жодного уявлення.

